

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийг судлах музейн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/171/НА-СТА-ТШЗ

Цахим
хуудас:
www.audit.mn

Хөвсгөл
аймаг

2024 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас:88883317 Цахим хаяг: Erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: Tegshdelgerb@audit.gov.mn

Аудитор: С.Гансүх

Утас: 95908400 Цахим хаяг: gansukhsa@audit.gov.mn

Бэйкир Тилли Далайван аудит ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын захирал: Д.Мягмарсүрэн

Утас: 99030170, Цахим хаяг: dalaivan.et@gmail.com

Бэйкир Тилли Далайван аудит ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын аудитор: Б.Пүрэвсүрэн

Утас:99921600, Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

 ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар, Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120 Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn Цахим хуудас: www.audit.mn	ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ОРОН НУТГИЙГ СУДЛАХ МУЗЕЙН ДАРГА Х.РАГЧАА ТАНАА
2024.02.26 № 01/181	
танай _____ -ны № _____ -т	
Хараат бус аудиторын дүгнэлт Өөрчлөлтгүй дүгнэлт	
<p>Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийг судлах музейн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.</p> <p>Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийг судлах музейн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.</p>	
Дүгнэлтийн үндэслэл	
<p>Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.</p>	
Асуудлыг онцолсон хэсэг	
<p>Тайлант онд "Соёмбо" цогцолборын хажууд 239,952.0 мянган төгрөгийн 3 га газрыг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан байна.</p>	
Аудитын гол асуудал	
<p>Аудитаар нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, төсвийн зарцуулалттай холбоотой 240,662.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч аудитын хугацаанд 239,952.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 710.0 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж хүргүүлэв.</p>	
Бусад асуудлын хэсэг	
<p>Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 1 хөтөлбөр, 5 арга хэмжээний хүрээнд 96 хувийн биелэлтэй ажилласан талаар дүгнүүлсэн байна.</p>	
Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага	
<p>Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.</p>	
6724040492	

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

			/Төгрөгөөр/
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	34,210,231.79	72,385,600.76
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	8,542,895.30	35,252,403.76
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	8,542,895.30	35,252,403.76
3121	Төгрөг	8,542,895.30	35,252,403.76
31211	Төрийн сангийн харилцах	8,542,895.30	35,231,357.78
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	-	21,045.98
34	УРЬДЧИЛГАА	-	10,855,000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	-	10,855,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	25,362,961.00	26,278,197.00
354	Хангамжийн материал	25,362,961.00	26,278,197.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,175,650.00	987,966.00
35420	Аж ахуйн материал	3,350,661.00	4,589,731.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	327,000.00
35450	Барилгын засварын материал	2,771,950.00	2,961,200.00
35470	Бусад хангамжийн материал	18,064,700.00	17,412,300.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,029,142,392.39	1,367,118,830.28
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,029,142,392.39	1,367,118,830.28
392	Биет хөрөнгө	917,717,392.39	972,175,163.08
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	27,781,247.03	27,781,247.03
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(17,053,227.48)	(17,819,514.60)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	22,500,000.00	22,500,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(22,500,000.00)	(22,500,000.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	28,905,399.05	86,436,556.26
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(19,535,399.13)	(31,236,440.04)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	22,841,663.02	27,623,463.02
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(14,546,421.04)	(17,691,054.26)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	884,782,387.83	890,112,387.83
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	10,520,000.00	14,315,650.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,484,166.89)	(9,038,042.16)
39217	Ном	1,505,910.00	1,690,910.00
393	Биет бус хөрөнгө	111,425,000.00	394,943,667.20
39301	Программ хангамж	2,537,000.00	49,537,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(762,000.00)	(4,195,332.80)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	109,650,000.00	349,602,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,063,352,624.18	1,439,504,431.04
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,049,269,882.60	1,439,504,431.04
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,049,269,882.60	1,439,504,431.04
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	230,981,633.50	239,952,000.00
511001	Засгийн газрын оруулсан капитал засгийн газрын сан		239,952,000.00
51101	Өмч: - төрийн	230,981,633.50	230,981,633.50
512	Хуримтлагдсан үр дүн	19,833,697.27	170,116,245.71
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	14,432,364.19	19,833,697.27
51220	Тайлант үеийн үр дүн	5,401,333.08	150,282,548.44
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	798,454,551.83	798,454,551.83
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,063,352,624.18	1,439,504,431.04

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл /Төгрөгөөр/
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	0.00	556,838,698.15
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	0.00	142,285,513.19
120	Нийтлэг татварын бус орлого	0.00	142,285,513.19
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0.00	142,285,513.19
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	6,926,045.98
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	38,050,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	0.00	97,309,467.21
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	0.00	414,553,184.96
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	0.00	349,284,484.96
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.00	349,284,484.96
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	0.00	65,268,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	65,268,700.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	0.00	406,776,649.71
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	406,776,649.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	368,843,104.97
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.00	227,154,876.95
210101	Үндсэн цалин	0.00	152,472,870.94
210102	Нэмэгдэл	0.00	39,425,652.58
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	12,917,023.63
210104	Урамшуулал	0.00	22,339,329.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.00	28,961,918.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	0.00	19,789,199.59
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0.00	2,322,054.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0.00	1,826,843.92
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0.00	456,710.96
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0.00	4,567,109.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	0.00	49,712,079.26
210301	Гэрэл, цахилгаан	0.00	2,305,181.26
210302	Түлш, халаалт	0.00	46,147,167.00
210303	Цэвэр, бохир ус	0.00	1,259,731.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	12,855,879.45
210401	Бичиг хэрэг	0.00	2,340,684.00
210402	Тээвэр, шатахуун	0.00	4,150,336.25
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	0.00	1,534,411.20
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	160,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	2,945,548.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.00	1,724,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	9,829,900.00
210604	Урсгал засвар	0.00	9,829,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	1,916,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	1,916,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	11,433,381.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	8,841,400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	864,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.00	222,600.00

Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийг судлах музейн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.00	49,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	380,000.00
210807	Газрын төлбөр	0.00	1,042,881.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	26,979,069.32
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	6,379,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	0.00	20,599,169.32
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	37,933,544.74
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	32,402,434.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	30,862,434.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	0.00	1,540,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	0.00	5,531,110.74
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	5,531,110.74
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	0.00	150,062,048.44
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	0.00	220,500.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	0.00	220,500.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	0.00	220,500.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	0.00	150,282,548.44

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл /Төгрөгөөр/
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	0.00	460,620,716.43
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	0.00	46,067,531.47
120	Нийтлэг татварын бус орлого	0.00	46,067,531.47
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0.00	46,067,531.47
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	8,017,531.47
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	38,050,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	0.00	414,553,184.96
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	0.00	349,284,484.96
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.00	349,284,484.96
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	0.00	65,268,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	65,268,700.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	0.00	412,597,067.97
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	412,597,067.97
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	374,663,523.23
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.00	227,446,203.31
210101	Үндсэн цалин	0.00	153,479,377.46
210102	Нэмэгдэл	0.00	38,878,498.88
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	13,285,337.33
210104	Урамшуулал	0.00	21,802,989.64
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.00	28,929,434.21
210201	Тэтгэврийн даатгал	0.00	19,756,714.81
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0.00	2,309,087.38
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0.00	1,830,085.77
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0.00	466,436.53
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0.00	4,567,109.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	0.00	49,554,189.26
210301	Гэрэл, цахилгаан	0.00	2,305,181.26
210302	Түлш, халаалт	0.00	46,147,167.00
210303	Цэвэр, бохир ус	0.00	1,101,841.00

Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийг судлах музейн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	10,843,445.45
210401	Бичиг хэрэг	0.00	2,153,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	0.00	4,150,336.25
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	0.00	1,534,411.20
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	160,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	2,845,698.00
2105	Нормативт зардал	0.00	499,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	499,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	10,672,920.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	489,520.00
210604	Урсгал засвар	0.00	10,183,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	1,916,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	1,916,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	39,666,531.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	37,717,442.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	864,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.00	222,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.00	49,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	380,000.00
210807	Газрын төлбөр	0.00	399,989.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	5,135,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	5,135,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	37,933,544.74
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	32,402,434.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	30,862,434.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	0.00	1,540,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	0.00	5,531,110.74
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	5,531,110.74
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	0.00	48,023,648.46
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	0.00	21,314,140.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	21,314,140.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	21,314,140.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0.00	21,314,140.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	0.00	(21,314,140.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	0.00	26,709,508.46
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	8,542,895.30
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	35,252,403.76

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

					/Төгрөгөөр/
Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	230,981,633.50	798,454,551.83	(26,551,591.54)	1,002,884,593.79
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	230,981,633.50	798,454,551.83	(26,551,591.54)	1,002,884,593.79
C07	Тайлант үеийн үр дүн				
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нэрэх	230,981,633.50	798,454,551.83	(26,551,591.54)	

Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийг судлах музейн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

	үлдэгдэл				1,002,884,593.79
D01	2023 оны 12-р сарын 31-нэрэх үлдэгдэл	230,981,633.50	798,454,551.83	19,833,697.27	1,049,269,882.60
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	230,981,633.50	798,454,551.83	19,833,697.27	1,049,269,882.6
D04	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	239,952,000.00			239,952,000.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	150,282,548.44	150,282,548.44
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нэрэх үлдэгдэл	470,933,633.50	798,454,551.83	170,116,245.71	1,439,504,431.04

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	473,031,400.00	428,380,097.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	473,031,400.00	428,380,097.23
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	439,489,000.00	395,977,663.23
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	257,367,400.00	227,446,203.31
210101	Үндсэн цалин	182,055,500.00	153,479,377.46
210102	Нэмэгдэл	39,054,200.00	38,878,498.88
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	14,038,000.00	13,285,337.33
210104	Урамшуулал	22,219,700.00	21,802,989.64
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	32,460,000.00	28,929,434.21
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,164,900.00	19,756,714.81
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,573,500.00	2,309,087.38
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,059,300.00	1,830,085.77
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	514,900.00	466,436.53
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,147,400.00	4,567,109.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	52,274,700.00	49,554,189.26
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,814,500.00	2,305,181.26
210302	Түлш, халаалт	46,400,200.00	46,147,167.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,060,000.00	1,101,841.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	10,960,000.00	10,843,445.45
210401	Бичиг хэрэг	2,171,200.00	2,153,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,154,400.00	4,150,336.25
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,574,400.00	1,534,411.20
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180,000.00	160,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,880,000.00	2,845,698.00
2105	Нормативт зардал	500,000.00	499,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	500,000.00	499,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	25,897,600.00	22,751,310.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,430,700.00	7,296,590.00
210602	Тавилга	4,972,900.00	4,781,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	500,000.00	489,520.00
210604	Урсгал засвар	12,994,000.00	10,183,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,920,000.00	1,916,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,920,000.00	1,916,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48,999,400.00	48,717,281.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	47,049,700.00	46,768,192.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	864,000.00	864,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	222,700.00	222,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	50,000.00	49,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	380,000.00	380,000.00
210807	Газрын төлбөр	400,000.00	399,989.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,109,900.00	5,320,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,359,900.00	5,320,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,542,400.00	32,402,434.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	33,542,400.00	32,402,434.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	30,862,400.00	30,862,434.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,680,000.00	1,540,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	312,422,010.00	414,553,184.96
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	312,422,010.00	414,553,184.96
122005	Орон нутгийн төсвөөс	312,422,010.00	414,553,184.96
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	8,542,895.30
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	7,850,000.00	7,996,485.49
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	33.00	29.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	16.00	14.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	8.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	4.00	5.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	16.00	14.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	10.00	9.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6.00	5.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 240,662.0 мянган төгрөгийн 5 алдаа, зөрчил илэрснээс 239,952.0 мянган төгрөгийн 1 алдааг залруулж, 710.0 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Залруулсан алдаа:

- Байгууллагын эзэмшлийн 29994 м.кв талбай бүхий 239 952.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй газар эзэмших эрийг бүртгэлд тусгахдаа үнэ төлбөргүй орлогоор бүртгэж тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4.үнэн зөв байх зарчим болон , Сангийн сайдын 2018 оны 207 дугаар тушаалаар батлагдсан аргачлалын 1 хавсралт "Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн газар эзэмших, ашиглах эрхийг үнэлж санхүүгийн тайланд тусгах" Байгууллагын НБББББ-ийн 5.5.4 зэрэг заалтыг зөрчсөн байна.

3.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогоогүй байна.

3.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага хариуцлага тооцох санал хүргүүлээгүй.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Бараа материалын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Хөрөнгө, бараа материалын дансанд хагас жилийн тооллого хийгдээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12.2.Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ: 12.2.1.жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө;Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70.2.2 түүхий эд, материал, түлш, сэлбэг хэрэгсэл, бэлэн бүтээгдэхүүн, бараа, сав, баглаа боодлын тооллогыг жилд 2 удаа /6 дугаар сарын 1, 12 дугаар сарын 1-нээс/хийнэ гэсэн заалт зөрчиж байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хөрөнгө өр төлбөрийн тооллогыг хагас бүтэн жилээр хийж хэвших

2. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлангийн хугацаанд нэг хүнд 2 удаа 320.0 мянган төгрөгийн шагнал урамшуулал олгож Хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчсөн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах; Хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.3.хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох; гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын дотоод журамд заасан үндэслэлээр шагнаж урамшуулах

2. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлангийн хугацаанд 390.0 мянган төгрөгийн бараа материал бусад эд зүйлс худалдан авахдаа өөрийн ажилтны нэр дээр нэхэмжлэх үүсгэн анхан шатны баримт болгон бэлэн мөнгө гаргасан. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Анхан шатны баримтын иж бүрдлийг хангаж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг аудитын тайлан хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 09 дүгээр сарын 20 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
					Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Байгууллагын эзэмшлийн 29994 м.кв талбай бүхий 239 952.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй газар эзэмших эрийг бүртгэлд тусгахдаа үнэ төлбөргүй орлогоор бүртгэж тайлагнасан байна	1	239,952.0			1	239,952.0				
Дүн	1	239,952.0			1	239,952.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/ мянган төгрөгөөр/

Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийг судлах музейн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Төсвийн тухай хуулийн заалтуудын дагуу байгууллагын дотоод журманд заасан үндэслэлээр шагнаж урамшуулах	1	320.0					1	320.0				
Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн заасны дагуу иж бүрэн баримтаар гүйлгээг хийж хэвших	1	390.0					1	390.0				
Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12.2.12.2.1, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70.2.2 заалтын дагуу хөрөнгө өр төлбөрийн тооллогыг хийж хэвших	1						1					
Дүн	4	710.0					4	710.0				

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс таагалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			